

Antoni Segura

Catedràtic d'Història Contemporània i director
del Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la UB
segura@ub.edu

ELECCIONS

Temps d'incertesa a Grenlàndia

Situada entre l'Atlàntic Nord i l'oceà Àrtic, Grenlàndia és l'illa més gran del món: dels seus gairebé 2,2 milions de km² només una cinquena part es troben lliures de gel permanent. El clima extrem explica la seva poca població —56.483 habitants el 2013— que viu sobretot en nuclis urbans —el 86% de la població total. La capital, Nuuk, compta amb 16.500 habitants. Segons l'ONU, Grenlàndia se situaria entre els països de desenvolupament humà alt amb un PIB per capita el 2009 de 18.233 euros i una esperança de vida de 71 anys. La població originària són els inuit —el 88% del total—, que és la denominació dels pobles àrtics, i la resta són danesos, ja que des de finals del segle XVIII Grenlàndia és una colònia danesa —tot i que a partir de la segona meitat del segle XX es relaciona més amb els EUA i el Canadà que amb Dinamarca.

A la Constitució danesa de 1953 Grenlàndia és qualificada de província. El 1979 se li concedeix l'autonomia —estatut, parlament i govern i plenes competències en sanitat, educació i serveis socials. El 1982, arran de les diferències sobre la política de pesca europea, Copenhaguen autoritza un referèndum sobre la seva pertinença a la CEE: el 53% dels votants opta perquè Grenlàndia abandoni el mercat comú, convertint-se en l'únic territori que ha sortit de la CEE, tot i que el 1985 és reconegut com estat associat.

El 2008 va tenir lloc un referèndum no vinculant sobre l'autogovern de l'illa i el 75,5% dels grenlandesos van votar a favor d'independitzar-se de Dinamarca. En resposta, Dinamarca va transferir totes les competències a Grenlàndia, el control del petroli i del gas, la possibilitat d'acollir-se al dret d'autodeterminació i un subsidi anual de 482 milions d'euros. Copenhaguen es reservava afers estrangers, seguretat i política financera, tot i que ha de tenir en compte al govern de Nuuk en tot allò que afecta els interessos de l'illa. Des del 2009 la llengua

El 75,5% dels grenlandesos van votar Sí a la independència. En resposta, Dinamarca donà totes les competències, el dret a l'autodeterminació i un subsidi de 482 milions d'euros per any

oficial és el grenlandès o inuit. Es preveu un nou referèndum vinculant que faria de Grenlàndia un país totalment independent a finals d'aquesta dècada o a començament de la que ve.

Entre 2002 i 2009, el govern va estar en mans de Hans Enoksen del Siumut, partit socialdemòcrata i sobiranista. Tanmateix, a les eleccions del 2009 l'Inuit Ataqatigiit, partit socialista que des de la dècada de 1970 treballa per la independència de Grenlàndia, obté la majoria i Kuupik Kleist ocupa la presidència del govern fins el 2013. Paral·lelament, sembla sorgir el «miracle grenlandès» amb l'arribada d'inversions xineses i treballadors estrangers, atrets per les possibilitats del subsòl de l'illa i pels minerals —ferro, alumini, or, urani...— que abunden en les terres que deixa al descobert un desgel alarmant. La majoria inuit veu amb preocupació aquesta evolució. El desenvolupament poc controlat i poc respectuós amb el medi ambient de la indústria minera —que afavoreix el naixement del Partii Inuit, una escissió de l'Inuit Ataqatigiit de tall ecosocialista— i la influència xinesa van enfonsar el govern de Kleist, malgrat la política socialdemòcrata que sense posposar l'objectiu de la independència se centra en problemes com l'alcoholisme, la

Partit	2014		2013	
	% vots	Escons	% vots	Escons
Siumut (socialdemòcrata, independentista)	34,4	11	43,2	14
Inuit Ataqatigiit (socialista, independentista)	33,2	11	34,7	11
Demokratiit (social liberal, prodanès)	11,8	4	6,3	2
Naleraq (centre)	11,3	3	-	-
Atassut (centredreta, prodanès)	6,5	2	8,2	2
Partii Inuit (ecosocialista, independentista)	1,6	-	6,5	2
Participació %	72		74	

Font: Elections resources.com; Election Guide. Democracy assistance & elections news.

violència domèstica i l'elevat nombre de suïcidis.

Les eleccions del 2013 van comportar un canvi de govern amb una nova victòria del Siumut, però un afer de corrupció —despeses públiques amb finalitats privades— de la primera ministra Aleqa Hammond, va provocar la seva dimissió. El 28 de novembre del 2014 se celebren eleccions avançades. La campanya va introduir algunes novetats. D'una banda, l'aparició del nou partit de l'expresident Enoksen, el centrista Partii Naleraq. De l'altra, els escàndols i la crisi econòmica —caiguda del PIB, frustració de les perspectives obertes per la «febre minera i petroliera»...— van deixar en un segon pla la independència, la viabilitat de la qual és qüestionada a mig termini per experts danesos i grenlandesos, atesa l'evolució

negativa de l'economia de l'illa que depèn en excés del subsidi danès. La manera com garantir el desenvolupament econòmic va esdevenir el centre del debat electoral: per dues dècimes la victòria va correspondre al Siumut, que va obtenir el mateix nombre d'escons que l'Inuit Ataqatigiit. Finalment, el Siumut ha format govern, encapçalat de nou per Kielsen, en coalició amb els partits de centredreta i prodanesos Demokratiit i Atassut. La coalició amb l'Inuit Ataqatigiit no va ser possible perquè aquest és contrari a la derogació de la prohibició d'extreure urani i altres materials radioactius, mentre Kielsen considera que l'explotació d'aquests recursos és necessària per posar en marxa l'economia grenlandesa ja que pot atreure inversions estrangeres a l'illa. ◀